

13 haibun a kolostorból

A pillanat átélésének
művészete

*Harmincötödik
levélhullás - megértem
haikura, csendre*

Öt évvel ezelőtt ez a fenti haiku fejezte ki ideálisan azt, hol tartok.
Közelítve most a negyvenhez, talán ez a 13 haibun.
Ezeket ajánlom figyelmébe az olvasónak e kötetten keresztül,
töprengés, meditálás, elcsendesedés céljából.
Talán még a pillanat átélésének művészete is megtörténhet...

© Séra András, A Kolostor Óra, 2019
www.meditacionk.blogspot.com

A szerzőről:

Tőzsdei árfolyamokat szemlél, gazdasági jelentéseket olvas, cégeket látogat, befektet, blogot és haikut ír.

Építgeti, farigcsálja, csiszolgatja, megéli. A haibun a barátja.

Harmincötéves korában ejtette bűvöletbe a haiku és a haibun csodálatos világa, és az azóta eltelt öt év terméséből tár most az olvasó elé egy kis gyűjteményt.

Két haibun közt Lao-ce, Konfuciusz, és a Ji-king üzenetén tűnődik. Közben bonsai fákat metszeget, erdei sétákon időzik, és szaunákban izzad, hogy aztán friss szellemmel ülhessen vissza gazdasági jelentéseket olvasni.

Így forognak a napok és a világ kerekei egészen addig, amíg egy Ji-king vonal szét nem pattan. Addig is álljon itt néhány haibun.

Tartalom

A parkban	5
A téli tó	6
Zsinagóga	7
Az öreg pásztor	8
Svájc	9
Nincs megállás	10
Lakkozott tölgyfaajtó	11
A szoba	12
A halász	13
A telek	14
A falka	15
Gitár	16
Erdésház	17
A szerző utószava	18

A parkban

Az elnöknek buknia kell! - és a fiú már nyújtotta is az aprópénzt az újságosnak, aki átadta a friss napilapot, majd a park felé folytatták sétájukat. A lány vékonyka lábával aprókat lépett és a fákat szemlélte. Szép idő volt, nem volt már szükség kabátra.

Azt írják kezdődik a sztrájk a gyárban! Mire vártak eddig?! - háborgott a fiú hangosan a gazdasági rovat hírein. A lány csendben a napfény felé fordította az arcát. Sétájukat az újság ropogós lapjainak hajtogatásával a világ hírei kísérték. És azok kommentálása. A lány egyszer csak megérintette társa vállát, megálltak egy hatalmas lomb alatt, és egy mosoly kíséretében tekintetével felfelé mutatott.

épp hallani a
szirmot a cseresznyefán.
Vagy tán egy madár?

A téli tó

Megfagyott a levegő, ahogy a nagyragadozó megjelent a tónál. Minden állat megérezte a félelmet. Itt ma valamelyikük áldozat lesz. A tápláléklánc csúcsa azért jött le ide a téli tóhoz a hegyekből, mert éhes. Napok óta nem evett. Csendes volt a táj, most azonban különös némaság szállt rá. Lélegzetvisszafojtva figyelték az állatok. A madarak is csendben maradtak. Lassú, puha léptekkel haladt, és magabiztosan nézett körül. Hatalmas fogai közt már érezte a vér, és a friss hús még meleg ízét. Lassan lépdelt, figyelt, hallgatott.

Kacsák tolláról
pergő jeges víz halkan
koppan, megfagyott.

Zsinagóga

Az izzasztó melegben már árnyékot vetnek az új falak. Tégláról téglára rakták a hosszú hónapok alatt. Gondos szemek kísérték, szakértő kezek építették. Homokot hordanak, köveket pakolnak, napestig tart a munka. Most még a tervezők és a munkások sűrögnek, azonban hamarosan átadják helyüket a Tekercseknek.

nyári napsütés,
kőművesek énekén,
rabbi őrködik

AZ ÖREG PÁSZTOR

Az öreg olasz pásztor nem vágyott már sokra. Lassan vége a nyárnak, és az Alpok meredek kaszálóján várja még a munka. Be kell gyűjteni a szénát télre. Úgy, ahogy mindig is tette.

Az évek elmorzszolták az ambíciókat, az öreg pásztor nem vágyott már sokra. Csendesen szemlélte csupán a hegyet, a békésen legelésző teheneket, és örült annak ha az időjárás kegyes. Örült annak ha a hegy nyugodt, a legelő dús, és valamelyik tehene egy kis borjút ellett.

Délutánra nem hagyott már sok munkát. Azt mondta az a szemlélődés ideje. Nézte a kaszálót, a békésen kérődző teheneket, és ahogy lejjebb ment a nap, tekintetét a hegy csúcsára emelte. Azt figyelte. Odaszegezte tekintetét, ahol a hegycsúcs találkozott az éggel. Ilyenkor becsukta a szemét és nagyot sóhajtott. Az évek elmorzszolták az ambíciókat, és az öreg pásztor nem vágyott már sokra. Csendesen szemlélte csupán a szénabálát, a békésen alvó teheneket, és a hegyet.

Szieszta előtt
tál spagetti és kávé
hosszú nyár esték

megj: Ez az írás a NapútOnline művészeti portál 2019-es haiku/haibun pályázatának kiírása kapcsán került publikálásra a portál kiadványai közül a XXI. évfolyam 02. számában.

SVÁJC

A temető kiürült, hazaindultak az emberek. A távoli rokonokat megrázta a gyász, és ismét megbabonázták a hegyek. Svájc nyáron is szép.

Csendesen suhannak az autók a szerpentinén. A város már egyre távolabb. Szívgöcs, merengés, fájdalmas a hiány, nehéz ma a létezés. Hogy történhetett mindez? Hiszen annyi terve volt még. A nyugdíj arrébb, és stabil karrier a cégnél. Miért pont ő, miért? Az autó megáll, és a hegytetőről egy szomorú szempár visszanez. Innen fönről még rejtélyesebb az élet, és a létezés. Honnan, hová, meddig és miért?

Hatalmas íróasztala volt fából, csillogó lakkozással. Fiókjaiban iratok. Ügyfelek mappái, történetek és vagyonok. Sokan bíztak benne. Csendes volt, precíz és megbízható, akár a svájci órák. És azt hitték örök. Hogy mindig itt lesz, ahogy a hegyek. Pedig nem. Holnaptól már csupán egy fénykép, és néhány szép emlék.

Hegyek mögött széf,
fuvallat indul Genfből,
halk e nyári szél

Nincs megállás

Üvöltés hasít a forró sivatag közepébe. Izzadt lábak tapossák a homokot, kérges kezük fogja a szerszámot. Üvöltés újra és újra, ütemesen. Lassan haladnak, fáradtan, egykedvűen. Magasan izzik a nap, messze még az este. A kövek mögött apró szkarabeuszok rejtőznek. Nincs megállás, nincs választás, csak az üvöltés, és a haladás. Száll a por, megfeszülnek az izmok, és élesen csattan az ostor.

Forró napsütés,
de jó volna egy korty víz,
piramis épül

Lakkozott tölgyfaajtó

A tábornok lesöpörte a havat a vállán lévő csillagokról, mielőtt belépett a miniszter hivatalába. A hatalmas épület ajtói kötelezően megnyíltak és mutatták az utat. A százéves falak közt most súlyos kérdések várták. A széles lépcsőn felfelé haladva csak a cipők sarkának kopogása törte meg a csendet. A csillagok díszesen ragyogtak. A hosszú évek óta mellette szolgáló kíséret vette csak észre hogy, most mintha egy kicsit lassabban mennének. Most nem abban a mindent elsöprő, lendületes és ellentmondást nem tűrő tempóban haladnak, ami mindig is jellemző volt a tábornokra. Most nem voltak lendületesek, és kerülték egymás tekintetét. Csakis a lépcsőre koncentráltak. Fokról fokra haladtak az elkerülhetetlen felé.

A hűvös folyosón szigorú és diadalmas elődök festményei tekintettek rájuk vádlón, kérdőn. És már csak néhány lépésnyire voltak a hatalmas, lakkozott tölgyfaajtótól. Attól, amelyik csendesen nyílik, és mögötte felteszik majd a tábornoknak a megkerülhetetlen kérdést. Ma mindannyiuk élete megváltozik.

A tábornok a szája szélére lógó bajuszának hosszabb szőrszálaiba harapott, ahogy közeledtek a folyosó végéhez. Halkan sercegett a foga a megőszült kemény szőrszálakon. A cipők sarkai már egészen lassan kopogtak, mintha a csillagok sem ragyogtak volna már annyira, és végül megálltak. Most először egy pillanatra egymás szemébe nézett a kíséret. A tábornok alig észrevehetően bólintott. Szemeivel mintha a fiaitól búcsúzott volna, és egy alig hallható sóhajtás kíséretében lenyomta a rézkilincset.

Imára gyűlnek
a templomi asszonyok
háború után

A szoba

Az utolsó korty kávéját is felhörpintette, fizetett, majd a napszemüvegét felvéve hagyta el a teraszt. Hosszú órákat ült ott a kávé, az ásványvíz, és a napilapok mellett. Várakozott. Most azonban jelzés jött, így aztán magabiztosan haladt át a téren. Gyorsította lépteit, galambok röppentek szét. Nyári zsvivaj hangja hallatszott, turisták fotózkodtak, szökőkútban víz csobogott. Csak ő látta a jelet, csak neki szólt, tudta hogy indulhat. Pontban kettőkor a kávézóval szemközti házon, egy bizonyos ablakon.

Gyorsította lépteit, egyre türelmetlenebb volt. Elhaladt a pék, aztán egy másik kávézó, és az újságos mellett. Nemcsak a léptei, hanem a fantáziája is meglódult. Micsoda délután lesz ez! Egész héten erre várt, majd aztán a kávézó teraszán még néhány órát. És megjött a jel. Pontban kettőkor a szemközti házon, azon a bizonyos ablakon egy finom női kéz a függönyt behúzta. Indulhatott.

Hőségben ajtó
nyílik, hűvös szobában
ruhák a földön

A halász

Év végéhez közeledve egyre hűvösebbek már a napok a kis halászfaluban. Megszokta a hajnali kelést az öreg. Bebújt a vastag garbójába, megitta a kávé, csizma, kabát, sapka, és már indult is a csónakhoz. Közel lakott a parthoz, nem kellett messzire mennie. Megfontoltan lépkedett az apró kavicsokon, és a felszereléseire gondolt. Hálók, ládák, kötelek. Sorra vette őket, tudta hogy ott van minden a hajón. Pontosan a helyükön. Hosszú évek óta precízen bánt velük, de máától még jobban oda fog figyelni rájuk. Szükség lesz rá.

Közeledett a csónakhoz, és közben eldöntötte hogy ma tovább lesz kint a vízen. És holnap is. És azután is. Jobban vigyáz a hajóra, a felszereléseire, és önmagára, mert máától több halra lesz szükség. Öreg már, de jól bírja a munkát. Kevesebb rum, több kávé, és több hal. Menni fog ez. Muszáj. Hiszen tegnap tudta meg, hogy hamarosan férjhez adja egyetlen lányát.

A nyári násznép
emeli poharát a
halász lányára

A telek

Győzelmet hozott a tavasz, a bíró a közösség javára döntött. Évekig húzódó pereskedés végére tett pontot. Régi sebek szakadtak fel, ősök szelleme kísértet, kulturális szakadékok nyíltak meg. Az idei tavasz végre enyhülést hozott, a telek a közösség jogos tulajdonába került.

Kilépett a bíróság hatalmas kőépületéből, és egy különös imát mormolt a nap felé fordulva. A győzelem boldog tudatával indult haza a tavaszi napon. Kopottas zakóját az ujjával tartva, a vállán át a hátára dobta, másik kezével a hátul copfba fogott hosszú fekete haját végigsimította, és mosolyogva, elégedetten haladt a járdán. Mellette szerelmespárok, biciklisek, buszmegállóban várakozók, mind-mind bólintottak, ahogy elhaladt mellettük. Ismerték, és tudták hogy igaza volt. Tisztelték a küzdelmét.

Befordult a kis utcába, a házához ért, ajtót nyitott és bement a dolgozószobába. Oda, ahol az emlékeit és az ereklyéit őrzi. Kinyitotta a nagy üvegajtós szekrényt, kivett egy hosszú szárú régi pipát, és a bőrből készült fejdísz, amin díszes madártollak voltak. Óvatosan a fejére tette és a tükör elé állt. Belenézett, és maga mögött látta az őseit. Ott állt mögötte az egész törzs, apja, anyja, és az öreg nagyapja, akié a tollas fejdísz volt.

Tavaszi szellő
hozott hírt a sátorba,
törzsfőnök hallgat

A falka

Az év utolsó napján a felhőkarcoló tetején egyedül, és egy pohár pezsgővel búcsúztatta a naplementét. Egy gazdasági birodalom csúcsán állt, és a város a lábai előtt hevert. Övé volt a legmagasabb felhőkarcoló a városban, az ő cége volt a legnagyobb adófizető. Sokan köszöntek előre, ha meglátták. A szerződést azonban aláírta, és az újév első napjától másé lesz már mindez.

Nagyot kortyolt a pezsgőből, búcsúzott a látványtól, és a tetőre nyíló ajtón át visszament az épületbe. Néhány lépcsőforduló után megnyomta a lifthívó gombját. Pár perc, és kívül lesz már az épületen. Egyedül lépett a liftbe, majd elindult lefelé. Csendben suhant, alig hallhatóan. Több tucat emelet, sok-sok év, rengeteg emlék. Újságos fiúként kezdte amikor a városba jött, és ma az ő cége tudósítja a környéket az eseményekről. A hírek ura lett ő. A lift a földszintre ért. Kezet szorított még a recepciósokkal és az örökkel. Néhány búcsúzó mondat és jókívánságok. Mindig értett az emberek nyelvén.

Elegáns sáljával a nyakában indult a kijárat felé. Már csak néhány lépés. Hatalmas forgóajtóba be, majd ki, és már meg is csapta arcát a hideg téli szél. Nyílik a limuzinajtó, hátul vár rá a bőrülés, még egyszer visszanéz, és a kocsi halkán elindul.

Várjon! - szól a sofőrnek, miközben még mindig visszafelé tekint. Az ablakot lehúzza és magához inti a sarkon álldogáló újságáros srácot. Egy lapot kér, a szilveszteri különkiadást. Jókora borralalóval fizet, mélyen a fiú szemébe néz, boldog új évet kíván, és sok szerencsét.

Vén oroszánra
támadt a dühös falka,
havazás, magány

Gitár

Feszítenie kellett még a gitár alsó húrján, hogy tökéletesen szóljon a tavaszi éjszakában. Pengette, hallgatta, finomította. A gitár kész, és mámoros szívvel indult el hogy szerenádot adjon a tökéletes lánynak. A föld felett lebegve haladt utcáról utcára a kisvárosban, közben izgatottan dúdolta a dalt. Három hete erre készült. Közeledett az utcához és szíve egyre hevesebben vert. Csak nehogy sok járókelő legyen. Csak hallatsszon fel az a gitár az emeletre is. Csók lesz? Ki tudja. Már a lába is remegett, amit izgalmban egyre gyorsabban szedett. A sarkon befordult, megállt, és felnézett az emeletre. Járókelők nem voltak. Itt az idő.

Szíve majd kiugrott a helyéről, szédült, és a föld is megnyílni készült alatta. Semmi sem számít, gyerünk! Lefogta a gitár húrjait, megpendítette őket, és az első hangok megjelenésével minden izgalma elmúlt. A szemét becsukta, és csak pengette és pengette a begyakorolt dallamot. Nemcsak az emeletig ért fel, hanem az egész utcát beterítette a zene. Mint a levegőben úszó virágillat. Teljes lényét átjárta a gitár hangja, és tudta hogy két-három ritmus után indulnia kell a szövegnek. A szeme még mindig csukva, de torkában már ott volt a szerelmi vallomás dala. Három, kettő, egy, és már kezdte is az éneket. A gitár tökéletesen szólt az éjszakában, a hangjával együtt, mintegy táncolva perdültek fel az emeleti ablakig, és körbe az utcákon a fák körül, a házak udvarára is beköszönve, a világot simogatva. A csöndes tavaszi éjszaka megtelt szerelemmel.

Lámpa gyulladt, függöny félre, ablak nyílik. A gitárhúrok bátran pengenek, az ének szerelmesen száll, a fiatal szív nagyot dobban. Ablakot jól kitárják, és egy álmos krákogás kíséretében, mélyen döngő hang szól le az utcára: Elutaztak!

A tavaszi hold
visszhangozza a gitár
szerelmes dalát

Erdésház

Facsemeték köszöntik a tavaszi reggelt az erdészház udvarán a teherautók platójáról. Ott vannak már az erdészek is, érkeznek a munkások, kicsit távolabb a háztól pedig madárcsicsergés biztatja a készülődést. Szerszámok, kabátok, kulacsok, szendvicsek, és erdei áldások kerülnek elő a tapasztalt társaság pakolása közben. Nagy ünnep a mai, megújul az erdő. Új lakókat fog köszönteni.

Elindulnak a teherautók, és az erdő állatai tisztos távolból követik figyelmükkel. Egész nap folyik a munka. Ásás, pakolás, ültetés, igazgatás, tereprendezés, hűmmögés, nevetés, koccintás, falatozás, kacagás, és hálás kézfogás. Mintha az erdő is mosolyogna. Mindenki elégedett.

A lenyugvó nap kíséretében pöfögnek vissza a teherautók az erdészházhoz. Jóleső fáradtsággal fogadja a társaság a vacsorát. Kiszáradt, kérges öreg fahasábok lobogtatják a kandalló lángját és köszöntik az éjszakát.

Tavaszi rügyek
hallgatják az erdészház
vidám dalait

A szerző utószava

A sors fintora, a véletlenek uralma, és az égiek akarata alakította úgy, hogy pont ez a 13 kis haibun történet került be ebbe a gyűjteménybe. Mit mond erről a Ji-king?

A 13. jel üzenete: *Emberi közösség*

Közelebbről-távolabbról mindannyian különböző emberi közösségek részei vagyunk. Ez a 13 haibun is kisebb-nagyobb közösségről szól. Családi, szakmai, alkalmi vagy hosszantartó, örömteli, vagy éppen fájdalmas közösségekről. Pont olyanokról, amilyen az életünk.

Richard Wilhelm, a Ji-king egyik híres fordítója ennél a 13. jelnél úgy fogalmazott hogy, az emberek valódi közössége csak valamilyen egyetemes érdek alapján valósulhat meg.

Lao-ce Tao Te King-jében a 13. versszaknak a végét pedig, Weöres Sándor fordításában így olvashatjuk:

*a viláért élő kiválóságra
bízható a világ;
és a viláért élő jóságra
építhet a világ.*

Kell még valamit mondanom? Nem hiszem.